

Dato: 06.11.2024
Arkiv: FE-216
Vår ref (saksnr.): 24/2723- 10
Journalpostid.: 24/42321

Notat

Fra: Kommunedirektør
Til: Kommunestyret

Emne: Handlings- og økonomiplan 2025-2028 - tilleggsinnstilling

Fredag 01.11.2024 la regjeringen fram endringer i Prop. 1 S (2024-2025) Statsbudsjett 2025 gjennom [Proposisjon 1 S Tillegg 1 \(2024-2025\)](#). Endringen kommer som følge av informasjon de siste ukene om krevende økonomi i kommunesektoren rundt om i landet. Endringen gjelder i hovedsak en økning i rammetilskuddet til kommunesektoren på 5 milliarder kroner, hvorav 4,3 milliarder kroner tilfaller kommunene og resten går til fylkeskommuner. Økningen er fordelt ut til kommunene med et likt beløp per innbygger i 2025, mens fra 2026 blir økningen innarbeidet i inntektssystemet. I tillegg foreslås det en bevilgning på 198,1 millioner kroner for å dekke helårseffekt i kommunenes utgifter til økt etterspørsel av barnehageplasser, som følge av redusert stønadperiode for kontantstøtte.

Kommunedirektøren legger med dette fram en tilleggsinnstilling til Time kommunes [handlings- og økonomiplan 2025-2028](#) med følgende endringer:

Endringer driftsbudsjett:

Driftsbudsjett					
Endrings nr.	(Alle beløp i millioner kroner)	2025	2026	2027	2028
1	Rammetilskot	-16,3	-10,0	-11,0	-11,0
2	Skatt		-10,0	-11,0	-11,0
3	Ekstraordinære avdrag	7,3	10,0		
4	Oppvekst, redusert omstilling			10,0	10,0
5	Helse og velferd, redusert omstilling			8,0	8,0
6	Avdrag, reduksjon			-2,0	-4,0
7	Renteutgifter, reduksjon			-2,0	-4,0
8	Auka overføring frå drift til investering	9,0	10,0	8,0	12,0
	Budsjettbalanse	0,0	0,0	0,0	0,0

Endringer investeringsbudsjett:

Investeringsbudsjett					
Endrings nr.	(Alle beløp i millioner kroner)	2025	2026	2027	2028
1	Auka overføring frå drift til investering	-9,0	-10,0	-8,0	-12,0
2	Redusert låneopptak	9,0	10,0	8,0	12,0
	Budsjettbalanse	0,0	0,0	0,0	0,0

Endringer i økonomiske måltall:

Finansielle nøkkeltal	Vedtatte måltal	Økonomiplan			
		2025	2026	2027	2028
Overført til investering	2,00 %	1,9 %	2,4 %	2,4 %	2,6 %
Netto driftsresultat	1,50 %	1,5 %	1,9 %	1,9 %	2,0 %
Disposisjonsfond	min 6%	6,9 %	7,0 %	7,0 %	6,9 %
Netto renteberande gjeld av frie inntekter	max 60%	68,2 %	68,6 %	65,2 %	69,5 %
Lånefinansiering av investeringane	max 50%	34,9 %	51,9 %	22,2 %	64,3 %

Endringer i forslag til vedtak

Punkt 1 endres til:

- Kommunestyret godkjenner framlegg til årsbudsjett for 2025 og økonomiplan for 2025-2028, inkludert endringer i kommunedirektørens tilleggsinnstilling datert 06.11.2024.

Punkt 5 a) endres til følgende ordlyd:

- Kommunestyret godkjenner at det vert tatt opp lån til finansiering av investeringar på inntil 65 187 000 kroner i 2025. Avdragstida vert sett til 30 år. Kommunedirektøren får fullmakt til å godkjenne låneinstitusjon, lånevilkår og avdragstid.

Vurdering

Kommunedirektøren benytter økte statlige overføringer til å styrke det økonomiske handlingsrommet i kommunen, både på kort sikt og fram i tid. De økte overføringene medfører at Time kommune kan oppnå vedtatte måltall og at det blir noe redusert behov for omstilling. Netto driftsresultat og overføring til investeringer i forhold til frie inntekter blir i gjennomsnitt henholdsvis 1,8 % og 2,4 % i perioden. Med de grep som tas blir lånefinansiering av investeringer i gjennomsnitt under maksimumsgrensen på 50 % i perioden.

I tillegg tas det grep for å redusere gjeld ved å betale inn ekstraordinære avdrag i 2025 og 2026. Dette er med på å gi rom for å redusere omstillingsbehovet noe, fra 63 millioner kroner til 45 millioner kroner. Kommunestyret har i [KS-050](#) bedt kommunedirektøren om å i størst mulig grad skjerme stillinger innen helse, skole og hjelpetjenester til barn og unge, i det videre omstillingsarbeidet. Kommunedirektøren har derfor redusert omstillingsbeløpet i Oppvekst fra 30 millioner kroner til 20 millioner kroner i 2028 og i Helse og velferd fra 23 millioner kroner i 2028 til 15 millioner kroner. Beløpene for Samfunn og Stab er uendret. Økt overføring fra drift til investering og ekstraordinære avdrag utgjør i perioden 56 millioner kroner. Det medfører at gjeldsgraden i gjennomsnitt er budsjettert til 68 % i perioden.

Kommunen må se økte overføringer opp mot det langsiktige omstillingsbehovet fram mot 2040. De økte overføringene reverserer ikke omstillingsbehovet i sin helhet. Time kommune må fremdeles omstille egen drift for å unngå at utgiftene blir større enn inntektene, og at tilgjengelige midler utnyttes best mulig. Kommunens økonomi har vært under press de siste årene og redusert låneopptak i kommende økonomiplanperiode vil bety at gjeldsgraden beveger seg mot måltallet på 60 %. Gjeldsgraden vil fortsatt være høyere enn måltallet, men utviklingen er skjerpet sammenlignet med kommunedirektørens opprinnelige forslag til handlings- og økonomiplan 2025-2028. Dette grepet med å styrke kommunens bunnlinje og redusere låneopptaket vil bety et økt handlingsrom fram i tid til å gjøre nødvendige investeringer innen eksempelvis helse og velferd.

Samlet omstillingsbehov i økonomiplanperioden blir:

Omstilling 2025-2028 (1000 kr)	2025	2026	2027	2028
Oppvekst	6 000	13 000	16 000	20 000
Helse og velferd	4 000	10 000	12 000	15 000
Samfunn	1 000	3 000	5 000	6 000
Stabar	1 000	2 000	3 000	4 000
Budsjettbalanse	12 000	28 000	36 000	45 000

Oppdaterte tabeller

Kommunedirektørens budsjettforslag ink. tilleggsinnstilling (Alle beløp i millionar kroner)	Rekneskap		Økonomiplan			
	2023	Budsjett 2024	2025	2026	2027	2028
Rammetilskot	-571,9	-602,0	-651,3	-650,0	-656,0	-656,0
Skatteinntekter	-745,8	-778,0	-821,0	-835,0	-846,0	-853,0
Eigedomsskatt	-4,8	-6,4	-9,0	-10,8	-12,5	-12,5
Andre driftsinntekter	593,9	-470,2	-596,9	-579,6	-561,7	-564,1
Sum driftsinntekter	-1 916,4	-1 856,6	-2 078,2	-2 075,3	-2 076,2	-2 085,6
Driftsutgifter	1 959,1	1 760,0	1 974,2	1 963,4	1 974,7	1 978,3
Brutto driftsresultat	42,7	-96,6	-104,0	-111,9	-101,5	-107,3
Finansinntekter						
Renteinntekter	-29,0	-33,4	-34,1	-31,1	-30,1	-30,1
Utbytter og gevinst/tap fin plass.	-65,2	-43,5	-45,5	-47,5	-49,9	-52,2
Renteutgifter	61,8	86,8	85,0	80,0	80,0	83,0
Avdrag på lån	62,4	70,2	81,3	87,0	78,5	81,0
Netto finansutgifter	30,0	80,1	86,7	88,4	78,5	81,7
Motpost avskrivningar	-99,1	-12,5	-13,9	-15,0	-15,9	-17,0
Netto driftsresultat	-26,4	-29,0	-31,2	-38,5	-38,9	-42,6
Netto fondsbruk	-42,7	-56,9	-59,1	-74,0	-74,7	-82,1
Overført til investeringar	16,3	27,9	28,0	35,5	35,8	39,5
Overført til investering i % av skatt og rammetilskot	1,2 %	2,0 %	1,9 %	2,4 %	2,4 %	2,6 %
Netto driftsresultat i % av driftsinntektene	1,4 %	1,6 %	1,5 %	1,9 %	1,9 %	2,0 %

Langsiktig gjeld i millionar kroner	Rekneskap		Økonomiplan			
	2023	Budsjett 2024	2025	2026	2027	2028
Nye lån	230,2	181,1	105,2	143,6	84,0	196,0
Avdrag	74,7	80,2	96,3	102,0	93,5	96,0
Brutto gjeld 31.12.	1 797,0	1 897,9	1 906,8	1 948,4	1 938,8	2 038,8
Ansvarleg lån Lyse 2009 - 2038	87,5	81,7	75,9	70,1	64,3	58,5
Ansvarleg lån Lyse 2023 - 2033	23,3	21,0	18,7	16,3	14,0	11,7
Husbanklån til utlån	265,3	280,3	321,3	346,3	371,3	396,3
Andre utlån	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9
Ubrukte lånemidlar	15,6					
Netto gjeld 31.12.	1 398,3	1 508,0	1 484,0	1 508,7	1 482,3	1 565,4
Avløp, vassverk, renovasjon	396,1	430,7	448,3	461,5	478,4	495,2
Kompensasjon skulebygg	22,8	20,7	18,6	16,6	14,5	12,4
Eldrereform	17,1	15,4	13,7	12,0	10,3	8,5
Netto renteberande gjeld 31.12.	962,3	1 041,2	1 003,4	1 018,6	979,2	1 049,3
Folketall 01.01	19 781	19 910	20 091	20 307	20 543	20 789
Netto gjeld per innbyggjar i kr	70 690	75 739	73 863	74 296	72 157	75 302
Netto renteberande gjeld pr innbyggjar i kr	48 647	52 293	49 942	50 161	47 664	50 475